

عنوان:

شناسایی الگوهای غذایی غالب مبتنی بر روش های آماری اکتشافی (تحلیل عاملی) در افراد بزرگسال شرکت کننده در مطالعه همگروهی هویزه

هدف اصلی:

شناسایی الگوهای غذایی غالب مبتنی بر روش های آماری اکتشافی (تحلیل عاملی) در افراد بزرگسال شرکت کننده با کنترل متغیرهای جمعیت شناختی در مطالعه همگروهی هویزه

اهداف ویژه طرح:

تعیین الگوهای غذایی غالب جمعیت بزرگسالان شهر هویزه با روش تحلیل عاملی با کنترل متغیرهای جمعیت شناختی.

اهداف کاربردی:

با انجام این مطالعه الگوهای غالب با کنترل متغیرهای جمعیت شناختی در افراد شرکت کننده در کوهورت هویزه شناسایی می شوند و در مطالعات بعدی با شناسایی ارتباط این الگوها با خطر بیماریهای مختلف می توان از آن ها برای آموزش افراد برای پیشگیری از ابتلا و یا جلوگیری از پیشرفت بیماری های مزمن و هم چنین تغییر این الگوهای غذایی در جامعه بهره جست.

خلاصه روش کار:

در این مطالعه اپیدمیولوژیک توصیفی از داده های فاز اول مطالعه کوهورت هویزه استفاده خواهد شد. کوهورت هویزه قسمتی از مطالعه نگر مبتنی بر جمعیت ایرانی (Persian Cohort) می باشد که با مشارکت ۱۷ دانشگاه علوم پزشکی کشور و ۲۰۰۰۰۰ شرکت کننده پی ریزی شده است. در این مطالعه با توجه به اهداف و پروتکل جامع آن افراد بالغ ۷۰-۳۵ ساله از هر دو جنس که ساکن هویزه بودند وارد مطالعه شدند. افراد با تابعیت ایرانی وارد مطالعه می شدند که مبنای آن داشتن شناسنامه و کارت ملی ایران بود. تعیین سن با توجه به شناسنامه و کارت ملی بود. شرط شرط شرکت افراد مهاجر از شهر و یا کشورهای دیگر این بود که حداقل یک سال از سکونت آنها در این منطقه گذشته باشد. همچنین افراد غیرمهاجر لازم بود حداقل ۹ ماه در شهرستان هویزه سکونت داشته باشند. افرادی که بعد از ۳ بار فراخوان تمایلی به مراجعه به مرکز کوهورت نشان نمی دادند و کسانی که بعلت ناشنوایی، نابینایی، گنگ یا فلجی قادر به مراجعه به مرکز کوهورت نبودند، همچنین افرادی که اختلالات روحی و روانی، عقب ماندگی ذهنی و هر بیماری روانپزشکی دیگری در مرحله داشتند به مطالعه کوهورت هویزه وارد نشدند.

در بررسی اولیه افرادی که معیار های ورود به مطالعه را نداشته یا میزان انرژی دریافتی گزارش شده آن ها خارج از دامنه ی ۸۰۰ تا ۴۲۰۰ کیلو کالری در روز است از مطالعه کنار گذاشته خواهند شد. از اطلاعات پرسشنامه بسامد خوراک (FFQ) فعالیت بدنی، اطلاعات دموگرافیک (شامل سن، جنس، شغل، میزان تحصیلات، وضعیت تاهل و وضعیت اقتصادی) استفاده خواهد شد.

از پرسشنامه استاندارد فعالیت فیزیکی برای بررسی فعالیت بدنی استفاده شده است (پیوست ۱) (۲۶). برای بررسی مصرف غذا از پرسشنامه اعتبار سنجی شده بسامد خوراک نیمه کمی استفاده شده است که در مورد مصرف مواد غذایی در یک سال گذشته پرسیده شده است و در آن ۱۱۲ قلم ماده غذایی وجود دارد (پیوست ۲) (۲۶). این پرسشنامه نیمه کمی دریافت های غذایی را در ۶ گروه نان و غلات، گوشت، لبنیات، سبزی ها، میوه ها و متفرقه مورد ارزیابی قرار می دهد. در هنگام مصاحبه، دفعات مصرف در روز، هفته، ماه و سال مورد پرسش قرار می گیرد. همچنین با کمک آلبوم دیجیتال و کتاب تصاویر اندازه متوسط مصرف هر یک از اقلام غذایی موجود در پرسشنامه بسامد خوراک پرسیده و ثبت می گردد. مقادیر مصرف با استفاده از راهنمای مقیاس های خانگی به گرم تبدیل می شوند. بدین ترتیب معادل گرم مصرفی برای هر یک از اقلام برای هر یک از افراد بدست می آید. مقدار انرژی و مواد مغذی اقلام غذایی موجود در پرسشنامه بسامد خوراک با استفاده از داده های مربوط به جدول ترکیبات مواد غذایی USDA موجود در بانک اطلاعاتی نرم افزار تغذیه ای Nutritionist 4 تعیین خواهد شد. در مواردی که اقلام غذایی در این نرم افزار نباشد (مانند نان لواش و نان بربری)، از جدول ترکیبات غذایی ایرانی استفاده می شود. جهت شناسایی الگوهای غالب از روش تحلیل عاملی استفاده خواهد شد. در این روش ابتدا اقلام غذایی به گروههای از پیش تعریف شده دسته بندی می شوند (براساس دانش محقق و مطالعات پیشین) و براساس ارتباط بین این گروههای غذایی با استفاده از نرم افزار SPSS الگوهای غذایی تعیین می شوند. اثر میزان فعالیت بدنی، سن، جنس، شغل، میزان تحصیلات، وضعیت تاهل و وضعیت اقتصادی بعنوان فاکتورهای مخدوشگر در آنالیز آماری تعدیل خواهد شد.